

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra krizového řízení

**Zapojení Armády České republiky do řešení krizových situací
nevojenského charakteru**

Bakalářská práce

**Involvement of the Army of the Czech Republic in dealing with
non-military crisis situations**

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

Ing. Lubomír POLÍVKA

AUTOR PRÁCE

Ondřej Sobotka

PRAHA

2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze, dne 11. 03. 2024

Ondřej Sobotka

Poděkování

Velmi tímto děkuji panu Ing. Lubomíru Polívkovi, za odborné vedení mé bakalářské práce, za vstřícný přístup, cenné rady a připomínky.

ANOTACE

Bakalářská práce se zaměřuje na problematiku zapojení Armády České republiky do řešení krizových situací nevojenského charakteru, kdy jsou prvotně jednotlivě vysvětleny základní pojmy. Práce analyzuje aktuální postavení armády v oblasti záchranných a likvidačních operací, poskytování pomoci při přírodních katastrofách a spolupráce s integrovaným záchranným systémem anebo civilními záchrannými složkami. Dále se zabývá efektivitou reakce armády v krizových situacích a navrhuje možné změny pro zlepšení schopností armády v této oblasti i z pohledu finančních možností. Cílem práce je poskytnout ucelený pohled na roli armády při řešení mimořádných událostí a navrhnout konkrétní kroky pro optimalizaci zapojení armády do záchranných a likvidačních prací při řešení krizových situací nevojenského charakteru.

KLÍČOVÁ SLOVA

Krizová situace, armáda, integrovaný záchranný systém, mimořádná událost, krizový management

ANNOTATION

The bachelor thesis focuses on the issue of the involvement of the Czech Army in the resolution of crisis situations of non-military character, where the basic concepts are initially explained individually. The thesis analyses the current position of the army in the field of rescue and liquidation operations, providing assistance in natural disasters and cooperation with the integrated rescue system or civil rescue forces. It also examines the effectiveness of the army's response in crisis situations and proposes possible changes to improve the army's capabilities in this area, including in terms of financial capabilities. The aim of the thesis is to provide a comprehensive view of the role of the army in dealing with emergencies and to propose concrete steps for optimising the involvement of the army in rescue and liquidation work in dealing with crisis situations of a non-military nature.

KEYWORDS

Crisis situation, army, integrated rescue system, emergency, crisis management

Obsah

1	Úvod	8
2	Teoretická část	10
2.1	Definice základních pojmů	10
2.1.1	Mimořádná událost	10
2.1.2	Krizová situace	11
2.1.3	Armáda	12
2.1.4	Krizový management	13
2.2	Integrovaný záchranný systém	13
2.3	Armáda České republiky	15
2.3.1	Členění ozbrojených sil	15
2.3.2	Struktura Armády České republiky	16
3	Použití AČR do řešení krizových situací nevojenského charakteru	20
3.1	Použití AČR v souladu se zákonem č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách 20	
3.2	Použití AČR v souladu se zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů	21
4	Zásady vyžadování a nasazování sil a prostředků AČR k plnění úkolů v rámci IZS a plnění úkolů PČR	22
4.1	Vyžadování a nasazování sil a prostředků AČR k záchranným pracím	22
4.2	Vyžadování a nasazování sil a prostředků AČR k likvidačním pracím	24
4.3	Vyžadování a nasazování sil a prostředků AČR k odstranění jiného hrozícího nebezpečí za použití vojenské techniky	25
4.4	Nasazení sil a prostředků AČR k plnění úkolů Policie České republiky	25
4.5	Vyžadování a nasazování vyčleněných sil a prostředků AČR v případě vzniku mimořádné události 2. nebo 3. stupně na jaderných elektrárnách Dukovany a Temelín	27
5	Praktická část	28
5.1	Zapojení Armády České republiky do řešení krizových situací nevojenského charakteru v praxi	28
5.2	Vybraná případová studie Tornádo 2021	32
5.2.1	Prvotní informace	32
5.2.2	Stručná charakteristika Jihomoravského kraje	33
5.2.3	Charakteristika integrovaného záchranného systému v Jihomoravském kraji	34
5.2.4	Útvary a zařízení Armády České republiky působící v Jihomoravském kraji	35

5.3	Záchranné a vyprošťovací práce případové studie	38
5.3.1	Zásah základních složek na místě	38
5.3.2	Činnost Armády České republiky	40
5.3.3	Činnost krizového štábu.....	42
5.4	Analýza	43
5.4.1	Silné stránky.....	43
5.4.2	Slabé stránky	46
5.4.3	Příležitosti.....	48
5.5	Výsledky analýzy	50
5.6	Návrhy případných změn:	51
5.6.1	Vytvoření ženijního - záchranného praporu	51
5.6.2	Úprava vyžadování vojáků v aktivních zálohách	51
5.6.3	Úprava přesunu vojenských kolon.....	52
5.6.4	Vylepšení technologického zabezpečení.....	52
6	Závěr	53
7	Seznam použité literatury	54

1 Úvod

Krizové situace nevojenského charakteru jsou v dnešní době stále častějším jevem. Může se jednat o přírodní katastrofy, jako jsou povodně, sucha, či bouře, ale také o lidské katastrofy, jako jsou havárie jaderných elektráren, teroristické útoky, či velké požáry. V případě těchto událostí je důležité, aby byly dostupné dostatečné zdroje pro jejich řešení.

Armáda České republiky (AČR) je jednou ze složek integrovaného záchranného systému (IZS), která je povolána k řešení krizových situací nevojenského charakteru. AČR má k dispozici širokou škálu sil a prostředků, které mohou být v těchto situacích využity. Mezi tyto síly a prostředky patří například lidské zdroje v podobě příslušníků AČR, kteří mají potřebné odborné znalosti a dovednosti, vojenská technika, která může být využita k záchranným a likvidačním pracím, logistické kapacity, které mohou být využity pro přepravu osob a materiálu.

Zapojení AČR do řešení krizových situací nevojenského charakteru je důležité z několika důvodů. Zaprvé, AČR má k dispozici potřebné síly a prostředky, které mohou být v těchto situacích rychle a efektivně nasazeny. Zadruhé, příslušníci AČR jsou vycvičeni k řešení náročných situací a jsou schopni pracovat v podmínkách, které jsou pro civilní složky IZS často nedosažitelné. Zatřetí, zapojení AČR může pomoci zmírnit dopady krizové situace na obyvatelstvo a majetek.

Cílem této bakalářské práce je analyzovat zapojení AČR do řešení krizových situací nevojenského charakteru. Konkrétně se práce zabývá působením jednotlivých složek integrovaného záchranného systému při přípravě a při řešení mimořádných událostí a krizových situací a na to, zda stávající systém a postavení jednotlivých složek integrovaného záchranného systému v něm je schopen efektivně řešit hrozby a rizika uvedené v Bezpečnostní strategii České republiky, v typových plánech, v Obranné strategii České republiky, v Ústředním plánu obrany, v krizových plánech resortů a v dalších souvisejících materiálech. Dále v této práci jsou uvedeny klady a nedostatky

stávajícího systému povolání vojáků k plnění úkolů Policie České republiky a dalších základních složek integrovaného záchranného systému a jsou zde navrženy případné změny, kde je přihlédnuto k reálnosti jejich realizace z hlediska finančních nákladů, lidských zdrojů a technických podmínek.

Práce vychází z teoretických poznatků z oblasti krizového managementu, práva a vojenské vědy. Dále vychází z praktických zkušeností AČR s nasazením v krizových situacích nevojenského charakteru.

Práce by měla přispět k lepšímu pochopení zapojení AČR do řešení krizových situací nevojenského charakteru.

2 Teoretická část

2.1 Definice základních pojmů

2.1.1 Mimořádná událost

Mimořádná událost je přesně popsána v zákoně č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, jako: „Škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.“¹

Záchranné práce

Záchranné práce se provádějí při mimořádné události a chápeme je jako: „záchrannými pracemi činnost k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jejich příčin.“²

Likvidační práce

Likvidační práce nastávají po až po záchranných pracích a chápeme je jako: „likvidačními pracemi činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí.“³ Rozdíl mezi záchrannými pracemi a likvidačními pracemi je hlavně v rozdílu času provádění těchto prací, kdy záchranné práce probíhají v rádech hodin nebo dní na rozdíl od likvidačních prací, kdy tyto probíhají v řádu několika dní, týdnů, měsíců i let.

¹ Zákon č. 239/2000 Sb., § 2, písm. b). *Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů* [online]. [cit. 2024-11-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>

² Zákon č. 239/2000 Sb., § 2, písm. c). *Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů* [online]. [cit. 2024-11-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>

³ Zákon č. 239/2000 Sb., § 2, písm. d). *Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů* [online]. [cit. 2024-11-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>

2.1.2 Krizová situace

Krizová situace je uvedena v zákoně 240/200Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů. Kdy podle tohoto zákona je krizová situace: „*mimořádná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu.*“⁴ Krizové situace mohou být vojenského charakteru nebo nevojenského charakteru.

Rozlišujeme čtyři druhy krizových stavů a to:

Stav nebezpečí

Stav nebezpečí je uveden v zákoně č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). Stav nebezpečí pro území kraje nebo jeho část vyhláší hejtman kraje, v Praze primátor hlavního města Prahy, kdy vyhláší hejtman o tom neprodleně musí informovat vládu, Ministerstvo vnitra, sousední kraje a pokud mohou být krizovou situací dotčeny, taktéž další kraje. Stav nebezpečí se vyhláší, jsou-li ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních orgánů, orgánů kraje a obcí, složek IZS nebo subjektů kritické infrastruktury. Stav nebezpečí se vyhláší na nezbytně dlouhou dobu a pro celé území kraje nebo jeho část. Nejdéle však na 30 dnů, kdy doba lze prodloužit se souhlasem vlády.⁵

Nouzový stav

Nouzový stav je uveden v zákoně č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky (Ústavní zákon). Nouzový stav může vyhlásit vláda, a pokud hrozí nebezpečí z prodlení, tak může i předseda vlády. Nouzový stav se vyhláší v případě živelných pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví

⁴ Zákon č. 240/2000 Sb., § 2, písm. b). *Zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů* [online]. [cit. 2024-11-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>

⁵ Zákon č. 240/2000 Sb., § 3

nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost. Vyhláší se na dobu určitou pro určité území nebo v celém státě a to nejdéle na 30 dnů. Dobu nouzového stavu lze prodloužit po předchozím souhlasu Poslanecké sněmovny.⁶

Stav ohrožení státu

Stav ohrožení státu je také uveden v zákoně č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky (Ústavní zákon). Stav ohrožení státu vyhláší Parlament na návrh vlády, je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy. Stav ohrožení stejně jako nouzový stav lze vyhlásit pro určité území nebo v celém státě a to bez časového omezení.⁷

Válečný stav

Válečný stav je uveden jako jediný v zákoně č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. Válečný stav vyhláší Parlament, je-li Česká republika napadena nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení. Platí pro celý stát a je vyhlášován bez časového omezení.⁸

2.1.3 Armáda

Pojem Armáda je definován v zákoně č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky jako: „*Armáda je základem ozbrojených sil a organizačně se člení na vojenské útvary a vojenská zařízení, které se mohou slučovat do větších organizačních celků.*“⁹

⁶ Zákon č. 110/1998 Sb., Čl. 5, Čl. 6

⁷ Zákon č. 110/1998 Sb., Čl. 7

⁸ Zákon č. 1/1993 Sb., Čl. 43

⁹ Zákon č. 219/1999 Sb., § 13. *Zákon o ozbrojených silách České republiky* [online]. [cit. 2024-11-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>

2.1.4 Krizový management

Krizový management nebo také krizové řízení je definováno v zákoně č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (krizový zákon) a související vyhlášky a nařízení jako: „*krizovým řízením souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s*

- 1. přípravou na krizové situace a jejich řešením, nebo*
- 2. ochranou kritické infrastruktury.“¹⁰*

Ochranou kritické infrastruktury se rozumí:

„kritickou infrastrukturou prvek kritické infrastruktury nebo systém prvků kritické infrastruktury, narušení, jehož funkce by mělo závažný dopad na bezpečnost státu, zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva, zdraví osob nebo ekonomiku státu.“¹¹

2.2 Integrovaný záchranný systém

Integrovaný záchranný systém je definován v zákoně č. 239/2000Sb., o integrovaném záchranném systému a je definován jako: „*Koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.“¹²*

Základními složkami integrovaného záchranného systému jsou:

- Hasičský záchranný sbor České republiky;
- jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany;
- poskytovatelé zdravotnické záchranné služby;
- Policie České republiky.

¹⁰ Zákon č. 240/2000 Sb., § 2 písm. a). *Zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů* [online]. [cit. 2024-11-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>

¹¹ Zákon č. 240/2000 Sb., § 2 písm. g). *Zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů* [online]. [cit. 2024-11-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>

¹² Zákon č. 239/2000 Sb., § 2 písm. a). *Zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů* [online]. [cit. 2024-11-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>

Základní složky integrovaného záchranného systému: „Zajišťují nepřetržitou pohotovost pro příjem ohlášení vzniku mimořádné události, její vyhodnocení a neodkladný zásah v místě mimořádné události.“¹³

Ostatními složkami integrovaného záchranného systému jsou:

- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil;
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory;
- ostatní záchranné sbory;
- orgány ochrany veřejného zdraví;
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby;
- zařízení civilní ochrany;
- neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím.

Tyto ostatní složky integrovaného záchranného systému poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání. Plánovaná pomoc na vyžádání je definována jako: „předem písemně dohodnutý způsob poskytnutí pomoci ostatními složkami integrovaného záchranného systému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, krajskému úřadu, Ministerstvu vnitra nebo základním složkám integrovaného záchranného systému při provádění záchranných a likvidačních prací.“¹⁴

Plánovanou pomoc na vyžádání taktéž musí poskytnout poskytovatelé akutní lůžkové péče, kteří mají zřízen urgentní příjem.¹⁵

¹³ Zákon č. 239/2000 Sb., § 4, odst. 4. *Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů* [online]. [cit. 2024-11-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>

¹⁴ Zákon č. 239/2000 Sb., § 21, odst. 1. *Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů* [online]. [cit. 2024-11-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>

¹⁵ Zákon č. 239/2000 Sb., § 21, odst. 2 písm. c, Zákon č. 374/2011 Sb., § 6

2.3 Armáda České republiky

Armáda České republiky je podle zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky definována jako: „*Armáda je základem ozbrojených sil a organizačně se člení na vojenské útvary a vojenská zařízení, které se mohou slučovat do větších organizačních celků.*“¹⁶

Vojenský útvar je podle zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky: „*je samostatná bojová nebo výcviková součást ozbrojených sil s vlastním názvem, popřípadě s propůjčeným čestným nebo historickým názvem, číselným označením a místem stálé dislokace; v čele vojenského útvaru je velitel.*“¹⁷

Vojenské zařízení je taktéž definováno v zákoně č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky jako: „*je samostatná součást ozbrojených sil, která je určena k zajišťování potřeb ozbrojených sil a ministerstva, s vlastním názvem, číselným označením a místem stálé dislokace; v čele vojenského zařízení je náčelník, vedoucí nebo ředitel.*“¹⁸

2.3.1 Členění ozbrojených sil

Ozbrojené síly tvoří vojáci v činné službě, jejich služebně právní vztahy se řídí zvláštními právními předpisy hlavně zákonem č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání. V ozbrojených silách dále působí občanští zaměstnanci, kteří tvoří civilní personál ozbrojených sil a řídí se zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

¹⁶ Zákon č. 219/1999 Sb., § 13. *Zákon o ozbrojených silách České republiky* [online]. [cit. 2024-11-30]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>

¹⁷ Zákon č. 219/1999 Sb., § 2, odst. 2. *Zákon o ozbrojených silách České republiky* [online]. [cit. 2024-11-30]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>

¹⁸ Zákon č. 219/1999 Sb., § 3, odst. 3. *Zákon o ozbrojených silách České republiky* [online]. [cit. 2024-11-30]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>

Podle vnitřní struktury se ozbrojené síly dělí na:

- Armádu České republiky;
- Vojenskou kancelář prezidenta republiky;
- Hradní stráž.

Armáda České republiky je základ ozbrojených sil. Vojenská kancelář prezidenta republiky má v čele náčelníka, který je podřízen přímo prezidentovi České republiky a Hradní stráž je podřízena náčelníkovi Vojenské kanceláře prezidenta republiky.¹⁹

2.3.2 Struktura Armády České republiky

Armáda České republiky představuje hlavní složku ozbrojených sil České republiky, kdy v čele organizační struktury je generální štáb. Od 1. července 2022 je náčelníkem generálního štábu Karel Řehka. Armádu dále tvoří pozemní síly, vzdušné síly, speciální síly, Kybernetické a informační síly, Teritoriální síly a Velitelství výcviku – vojenská akademie.²⁰

Pozemní síly

Pozemní jednotky představují jádro organizační struktury Armády České republiky, s velitelstvím umístěným v Olomouci od poloviny roku 2020. Tvoří je přibližně 13 tisíc profesionálních vojáků. Hlavním posláním pozemních jednotek je systematická příprava sil a prostředků s cílem zabezpečit obranu České republiky a plnit mezinárodní závazky. Tyto jednotky rovněž participují v rámci integrovaného záchranného systému a spolupracují s Policií České republiky při mimořádných událostech, jako jsou živelné katastrofy (např. povodně v letech 1997, 2002, 2009, 2010 a 2013) nebo při monitorování a střežení hranic.

¹⁹ Zákon č. 3219/1999 Sb., § 3, odst. 2,3 a 7

²⁰ Armáda České republiky.
https://acr.army.cz/_struktura/default.htm.

Struktura [online]. Dostupné z:

Vzdušné síly

Vzdušné síly Armády České republiky tvoří vojenské letectvo Armády České republiky. Vojenské letectvo stejně tak jako pozemní síly Armády České republiky zajišťují hlavní bojovou sílu, kdy jejich hlavním úkolem je obrana vzdušného prostoru.

Vzdušné síly tvoří:

- taktické letectvo (21. Základna se sídlem v Čáslavi);
- vrtulníkové letectvo (22. Základna se sídlem v Náměšti nad Oslavou);
- dopravní letectvo (24. Základna se sídlem v pražských Kbelích);
- vojsko pozemní protivzdušné obrany;
- síly a prostředky velení, řízení a průzkumu.

Taktéž vzdušné síly, stejně tak jako pozemní síly, se každoročně prezentují na veřejnosti na akcích, kdy své schopnosti ukazují v rámci leteckých dnů v Hradci Králové nebo Ostravě.²¹

Speciální síly

Speciální síly „jsou samostatný druh sil, který poskytuje České republice vysoce flexibilní a efektivní strategický nástroj v oblasti zajištění obrany a bezpečnosti.“²²

Speciální síly jsou aktivní a záložní prvky systematicky organizované, odborně vycvičené a speciálně vybavené pro vedení a podporu speciálních operací. Tyto síly představují klíčový národní nástroj, který svými jedinečnými schopnostmi významně přispívá k dosahování strategických zájmů České

²¹Koncepce výstavby Armády České republiky 2025. [s.l.]: Armáda České republiky, Ministerstvo obrany ČR, 2015. Kapitola 3.2.2. Vzdušné síly, s. 14. Archivováno 1. 1. 2019 na Wayback Machine.

²²Speciální síly AČR. Ředitelství speciálních sil [online] [cit. 2024-02-08]. Dostupné z: <https://acr.army.cz/struktura/generalni/specialni-sily/reditelstvi-specialnich-sil-104392/>.

republiky. Speciální síly operují nezávisle, společně nebo v synergii s ostatními složkami ozbrojených sil, pokrývají celé operační spektrum. Ředitelem je brigádní generál Miroslav Hofírek, M.S.

Součástí speciálních sil Armády České republiky je Ředitelství speciálních sil a 601. skupina speciálních sil a Centrum podpory speciálních sil, kdy úkolem Ředitelství speciálních sil je:

- zajistit plně připravené síly pro vedení speciálních operací na obranu České republiky a jejích zájmů v dynamickém a proměnlivém bezpečnostním prostředí;
- koordinovat všechny aspekty plánování, řízení a podpory speciálních operací Armády České republiky a na základě rozhodnutí Náčelníka generálního štábu (NGŠ) zajistit účinné velení a řízení těchto operací.²³

Kybernetické síly a informační síly

Kybernetické a informační síly jsou specifickým druhem sil v rámci Armády České republiky. V organizační struktuře velení a řízení Armády České republiky jsou začleněny do taktické úrovně spolu s Pozemními silami, Vzdušnými silami, Speciálními silami Velitelstvím teritoria. Nadřízenou operační úrovní je Velitelství pro operace, odpovědné za plánování, vedení a řízení operací na území České republiky i v zahraničí.

Kybernetické a informační síly mají za úkol provádět:

- informační operace;
- psychologické operace;
- civilně-vojenskou spolupráci (CIMIC);
- monitorování informačního prostoru a poskytování podpory strategické komunikace (StratCom).²⁴

²³Armáda České republiky. *Ředitelství speciálních sil AČR* [online]. Dostupné z: <https://acr.army.cz/struktura/generalni/specialni-sily/reditelstvi-specialnich-sil-104392/>.

²⁴Armáda České republiky. *Velitelství informačních a kybernetických sil* [online]. Dostupné z: <https://acr.army.cz/struktura/generalni/kyb/velitelstvi-kybernetickych-sil-a-informacnich-operaci-214169/>.

Teritoriální síly

Teritoriální síly mají za úkol bránit a chránit objekty důležité pro obranu státu České republiky, podílet se na zajištění podpory spojeneckých vojsk (ochrana sil, komunikačních nebo dopravních uzlů a koridorů). Disponují schopností k plnění úkolů při zajišťování obrany proti vnějšímu napadení a plnění úkolů při zajištění vnitřní bezpečnosti.

Velitelství výcviku – vojenská akademie

Velitelství výcviku – vojenská akademie (zkratka VeV –VA) je hlavním vzdělávacím a výcvikovým zařízením Ministerstva obrany České republiky se sídlem ve Vyškově. Velitelem vojenské akademie ve Vyškově je brigádní generál Ing. Ladislav Rebilas a jeho zástupcem je plukovník gšt. Ing. Ondřej Havel, MSc..²⁵

Hlavním zaměřením činnosti je organizace a realizace základní, odborné a speciální přípravy, kariérního vojenského vzdělávání a výcviku vojenských profesionálů a příslušníků Aktivní zálohy Armády České republiky. Vedle toho má za úkol řídit a organizovat základní přípravu nových rekrutů a zajišťovat vojenskou přípravu studentů Univerzity obrany v rámci své působnosti. Dále se stará o přípravu jednotek a útvarů Armády České republiky pro zahraniční mise, spravuje a rozvíjí výcviková zařízení umístěná ve vojenských výcvikových oblastech Armády České republiky a využívá simulačních a trenažérových technologií. Plánuje efektivní využití těchto zařízení a vytváří podmínky pro výcvik jednotek Armády České republiky a sil NATO.²⁶

²⁵ Armáda České republiky. *Velitelství výcviku – vojenská akademie* [online]. Dostupné z: https://acr.army.cz/struktura/generalni/va/velitelstvi-vycviku_-_vojenska-akademie--87035/.

²⁶ Vojenská akademie Vyškov. *Velitelství výcviku – Vojenská akademie* [online]. Dostupné z: <https://www.vavyskov.cz/content/o-nas>

3 Použití AČR do řešení krizových situací nevojenského charakteru

3.1 Použití AČR v souladu se zákonem č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách

Armáda České republiky plní úkoly dle zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, které jsou uvedeny v § 9 a § 10 a dále lze Armádu České republiky využít podle § 14:

- a) ke střežení objektů důležitých pro obranu státu,
- b) k plnění úkolů Policie České republiky, pokud síly a prostředky Policie České republiky nebudou dostatečné k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti¹¹⁾, a to na dobu nezbytně nutnou,
- c) k záchranným pracím při pohromách nebo při jiných závažných situacích ohrožujících životy, zdraví, značné majetkové hodnoty nebo životní prostředí nebo k likvidaci následků pohromy,
- d) k odstranění jiného hrozícího nebezpečí za použití vojenské techniky,
- e) k letecké dopravě ústavních činitelů,
- f) k zabezpečení letecké zdravotnické dopravy,
- g) k zabezpečení vojenské dopravy,
- h) k poskytování leteckých služeb,
- i) k zabezpečování dopravy na základě rozhodnutí vlády,
- j) k zabezpečení kulturních, vzdělávacích, sportovních a společenských akcí,
- k) k plnění humanitárních úkolů civilní obrany.²⁷

Armáda České republiky při plnění úkolu dle § 14 odst. 1 písm. b) mají: „práva a povinnosti jako příslušníci Policie České republiky podle zvláštního právního předpisu.“²⁸

²⁷ Zákon č. 219/1999 Sb., §14 odst. 1, písm. a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k). *Zákon o ozbrojených silách České republiky* [online]. [cit. 2024-02-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>

²⁸ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

3.2 Použití AČR v souladu se zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů

V souladu se zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů lze Armádu České republiky použít na plánovanou pomoc na vyžádání při likvidačních a záchranných pracích jako ostatní složku integrovaného záchranného systému, kdy přesněji v § 21 odst. 2 písm. e) je uvedeno, že plánovanou pomoc na vyžádání jsou povinni poskytnout „vojenské záchranné útvary“²⁹. Dále lze pak Armádu České republiky použít jako ostatní pomoc složkám integrovaného záchranného systému, která je popsána v § 22 jako: „Na žádost hasičského záchranného sboru kraje, krajského úřadu nebo Ministerstva vnitra mohou být pro potřebu složek integrovaného záchranného systému při provádění záchranných a likvidačních prací využita hospodářská opatření, vojenské útvary a vojenská zařízení ozbrojených sil České republiky podle zvláštních právních předpisů“³⁰

Podle zvláštních právních předpisů se jedná například o § 15 až § 18 zákona č. 219/1999 Sb., zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů.

²⁹ Zákon č. 239/2000 Sb., § 21, odst. 2, písm. e). *Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů* [online]. [cit. 2024-02-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>

³⁰ Zákon č. 239/2000 Sb., § 22. *Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů* [online]. [cit. 2024-02-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>

4 Zásady vyžadování a nasazování sil a prostředků AČR k plnění úkolů v rámci IZS a plnění úkolů PČR

4.1 Vyžadování a nasazování sil a prostředků AČR k záchranným pracím

Použití armády mohou vyžadovat:

- hejtmani krajů a starostové obcí, pokud v jejich obvodu došlo k pohromě, u náčelníka Generálního štábu (NGŠ) Armády České republiky, který následně rozhoduje o nasazení;³¹
- pokud hrozí nebezpečí z prodlení, mohou taktéž hejtmani krajů a starostové obcí nebo velitel zásahu a velitel jednotky požární ochrany, vyžadovat nasazení sil a prostředků AČR k záchranným pracím u velitele vojenského útvaru, nebo u náčelníka vojenského zařízení, které jsou nejbližší místu pohromy;³²
- ministerstvo vnitra v souladu s ústředním poplachovým plánem integrovaného záchranného systému (ÚPP IZS), vyžadují skrze operační a informační středisko generálního ředitelství hasičského záchranného sboru (GR HZS);³³
- hejtmani a starostové obcí s rozšířenou působností mohou vyžadovat v návaznosti s příslušným poplachovým plánem IZS, vyžadují skrze operační a informační středisko IZS kraje;³⁵
- velitel zásahu, přímo na místě zásahu, u velitelů, a vedoucích složek IZS, v ostatních případech za pomoci místně příslušného operačního a informačního střediska IZS;³⁵
- hasičský záchranný sbor kraje, krajský úřad nebo Ministerstvo vnitra jako ostatní pomoc.^{34 35}

³¹ Zákon č. 219/1999 Sb., § 16 odst. 1

³² Zákon č. 219/1999 Sb., § 16 odst. 2

³³ Zákon č. 239/2000 Sb., § 20

³⁴ Ostatní pomoci se rozumí použití sil a prostředků AČR pro potřebu složek IZS. Tyto síly a prostředky nejsou deklarovány v příloze Dohody o pomoci na vyžádání a nejsou zahrnuty v Ústředním poplachovém plánu nebo poplachových plánech IZS krajů.

³⁵ Zákon č. 239/2000 Sb., § 22

Další důležité informace, které by neměly být opomenuty:

Síly a prostředky vojenských útvarů a zařízení, které jsou zařazené do ostatních složek IZS uvedených v ústředním poplachovém plánu IZS jsou vyžadovány podle poplachových plánů, havarijních plánů krajů a vnějších havarijních plánů u stále směny společného operačního centra Ministerstva obrany (SSm SOC MO). Jsou vyžadovány cestou operačního a informačního střediska generálního ředitelství hasičského záchranného sboru České republiky.³⁶

Nasazení vrtulníku Armády

Nasazení vrtulníku Armády České republiky vyžaduje operační a informační středisko IZS u stále směny „Záchranného koordinačního střediska“ (ZKS) v Praze Ruzyni. Pokud si to žádá situace, lze se souhlasem Záchranného koordinačního střediska Praha taktéž povolat vrtulníky, které jsou ve stále pohotovosti pro leteckou službu pátrání a záchrany (SAR). Nasazení vrtulníku je možné v těchto krajích v Plzeňském, Karlovarském, Olomouckém, Zlínském a Moravskoslezském. Postupy a povinnosti jsou uvedeny ve „*Směrnice pro vyžadování a zapojení vrtulníků AČR v rámci IZS*“.

Pokud by bylo zapotřebí vyžádání vrtulníku v pohotovosti ke vzletu do 6 hodin a to mimo uvedené kraje, tak o tomto rozhoduje zástupce náčelníka Generálního štábu nebo ředitel Společného operačního centra Ministerstva obrany, v jeho nepřítomnosti, pak zástupce náčelníka Generálního štábu pro bojovou pohotovost a to s ohledem na rozsah hrozícího nebezpečí.³⁷

Pravomoc k nasazování sil a prostředků v rámci Integrovaného záchranného systému a k plnění úkolů Policie České republiky je svěřena zástupci náčelníka Generálního štábu nebo řediteli Společného operačního centra Ministerstva obrany. V případě jeho nepřítomnosti tuto pravomoc zastává

³⁶ Dokumentace IZS. Ústřední poplachový plán IZS [online]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/2022-12-19-aktualizace-upp-k-1-lednu-2023-ver-3-001-pdf.aspx>

³⁷ Směrnice pro využití vrtulníku AČR v rámci IZS [online]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/smernice-smernice-vrtulniky-acr-2009-pdf.aspx>

zástupce náčelníka Generálního štábu pro bojovou pohotovost, který informuje náčelníka Generálního štábu Armády České republiky, v těchto případech:

- plánovaná pomoc na vyžádání – nasazení vyčleněných sil a prostředků Armády České republiky k záchranným a výjimečně i k likvidačním pracím;
- ostatní pomoc, odstraňování jiného hrozícího nebezpečí za použití vojenské techniky;
- k plnění úkolů Policie České republiky, a to v souladu s vydaným nařízením vlády České republiky.

V případě, že by toto nasazení sil a prostředků Armády České republiky ohrožovalo plnění základního úkolu ozbrojených sil, může být nasazení těchto sil a prostředků odmítnuto.

Pokud by byla při pohromě ohrožena velká část území České republiky, tak o použití armády k záchranným pracím, rozhoduje vláda na návrh ministra vnitra, kdy toto je uvedeno v zákoně č. 219/1999Sb., § 16 odst. 3 o ozbrojených silách.

4.2 Vyžadování a nasazování sil a prostředků AČR k likvidačním pracím

Použití Armády ČR mohou vyžadovat:

- ministerstvo vnitra v souladu s ústředními poplachovými plány IZS a to cestou operační a informační středisko generálního ředitelství hasičského záchranného sboru;³⁸
- hejtmani a starostové obcí s rozšířenou působností a to v souladu s příslušným poplachovým plánem IZS a prostřednictvím operačního a informačního střediska IZS daného kraje;⁴¹

³⁸ Zákon č. 239/2000 Sb., § 20

- velitel zásahu, přímo na místě zásahu, u velitelů a vedoucích složek IZS, v ostatních případech prostřednictvím místně příslušného operačního a informačního střediska IZS;³⁹
- jako ostatní pomoc hasičský záchranný sbor kraje, krajský úřad nebo Ministerstvo vnitra a to pro potřebu složek IZS.⁴⁰

A nesmíme zapomenout, že o použití armády k likvidačním pracím nad rámec vyčleněných sil a prostředků Armády České republiky v ústředním poplachovém plánu IZS rozhoduje vláda.⁴¹

4.3 Vyžadování a nasazování sil a prostředků AČR k odstranění jiného hrozícího nebezpečí za použití vojenské techniky

Použití Armády ČR mohou vyžadovat:

- správní úřady, orgány územní samosprávy, právnické osoby nebo požární ochrana, pokud nemají potřebnou techniku k odstranění takového ohrožení lze použít techniku s nezbytně nutnou obsluhou.

O nasazení těchto sil a prostředků Armády České republiky, k odstranění jiného hrozícího nebezpečí za použití vojenské techniky, rozhoduje zástupce náčelníka Generálního štábu nebo ředitel Společného operačního centra Ministerstva obrany, který následně informuje náčelníka Generálního štábu, který dále informuje ministra a ten informuje vládu.⁴²

4.4 Nasazení sil a prostředků AČR k plnění úkolů Policie České republiky

Základní pravidla nasazování sil:

Pokud síly a prostředky Policie České republiky nejsou dostatečné, aby mohli zajistit vnitřní pořádek a bezpečnost, tak na základě nařízení vlády lze nasadit síly a prostředky Armády České republiky k plnění úkolů Policie České

³⁹ Směrnice pro využití vrtulníku AČR v rámci IZS [online]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/smernice-smernice-vrtulniky-acr-2009-pdf.aspx>

⁴⁰ Zákon č. 239/2000 Sb., § 22

⁴¹ Zákon č. 219/1999 Sb., § 16

⁴² Zákon č. 219/1999 Sb., § 18

republiky. Vojíci, kteří byli povoláni, k plnění úkolů Policie České republiky, mají při plnění těchto úkolů stejné oprávnění a povinnosti jako policisté. Vojíci tyto úkoly plní ve svém vojenském stejnokroji a mají označení rukávovou páskou nebo mají reflexivní vestu s označením „POLICIE“ anebo se můžou prokázat průkazem, který potvrzuje oprávnění k plnění úkolů Policie ČR. Nařízení vlády České republiky poté stanovuje konkrétní úkoly a jejich rozsah a taktéž výzbroj vojáků.⁴³

Nasazení sil a prostředků AČR dle nařízení vlády ČR č. 465/2008 Sb.:

Plnění úkolů Policie České republiky musí být prováděno v souladu s platnými právními ustanoveními zákona o Policii České republiky a Dohodou o povolání vojáků. Během praktického vykonávání této služby jsou vojáci přímo podřízeni policistům. Základním cílem nasazení sil a prostředků Armády České republiky k plnění úkolů policie je zabezpečit splnění úkolů pořádkové policie. Prováděno ve smíšených hlídkách. Tyto hlídky mají za úkol regulovat pohyb osob, udržovat veřejný pořádek a zajistit bezpečnost v případě mimořádné události na jaderných elektrárnách. Velitelem smíšené hlídky je vždy policista. Členové hlídek, tedy vojáci plnící úkoly, jsou vybaveni vojenskými střelnými zbraněmi s jedním palebným průměrem. V rámci plnění úkolů mají oprávnění používat zbraně a donucovací prostředky, včetně hmatů, chvatů, úderů a sebeobrany. Voják musí být obeznámen s omezeními pro používání těchto prostředků. Kromě toho je nutné provádět odborný výcvik vojáků, zaměřený zejména na správné použití zbraní a techniky sebeobrany. Vojáky je třeba seznámit s povinnostmi policie a oprávněními stanovenými pro vojáky v rámci vnějšího havarijního plánu pro jaderné elektrárny Dukovany a Temelín. Dále je důležité, aby vojáci byli obeznámeni s úrovní radiačního ohrožení v případě intervence. Provádět školení a řídit lektory z řad policie a Hasičského záchranného sboru je také součástí procesu.⁴⁴

⁴³ Směrnice Náčelníka Generálního štábu AČR k nasazování sil a prostředků Armády České republiky v rámci integrovaného záchranného systému a k plnění úkolů Policie České republiky. Praha, 2011. [online]. Dostupné z: <https://www.jh.cz/filemanager/files/97825.pdf>

⁴⁴ Nařízení vlády č. 465/2008 Sb.

4.5 Vyžadování a nasazování vyčleněných sil a prostředků AČR v případě vzniku mimořádné události 2. nebo 3. stupně na jaderných elektrárnách Dukovany a Temelín

Pokud dojde k vyhlášení mimořádné události 2. nebo 3. stupně na jaderných elektrárnách, vyčleněné síly a prostředky Armády České republiky se mohou vyžadovat k zabezpečení dekontaminace osob a techniky nebo také případně k dekontaminaci hospodářských zvířat, dále pak k plnění úkolů pořádkové služby Policie České republiky.

Vyžadovat vyčleněné síly a prostředky k zabezpečení dekontaminace osob a techniky nebo také případně k dekontaminaci hospodářských zvířat může, na jadernou elektrárnu Dukovany, hejtman kraje Vysočina a hejtman Jihomoravského kraje nebo jejich odpovědný zástupci. V případě nebezpečí z prodlení může vyčleněné síly a prostředky vyžadovat ředitel Hasičského záchranného sboru kraje Vysočina a Jihomoravského kraje, nebo taktéž jejich odpovědný zástupci. Vyžadování sil a prostředků na jaderné elektrárně Temelín může hejtman Jihočeského kraje nebo jeho odpovědný vedoucí. I tady v případě nebezpečí z prodlení může síly a prostředky vyžadovat ředitel Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje nebo jeho odpovědný vedoucí. Odpovědným vedoucím je myšleno buďto řídicí důstojník nebo velitel zásahu.

Další důležitá pravidla, která by se neměla opomenout při vyžadování sil a prostředků:

Nasazení vyčleněných sil a prostředků mohou vyžadovat oprávněné osoby prostřednictvím operačního a informačního střediska Ministerstva vnitra nebo Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru a to u stálé směny společného operačního centra Ministerstva obrany, kdy tyto jsou oprávněni rozhodnout. Podle aktuálního zařazení dekontaminačních odřadů do pohotovosti mají pravomoc rozhodovat, které odřady budou aktivovány. Aktivace se provádí cestou příslušného operačního velitelství.

Vyčlenění sil a prostředků k plnění výše uvedených úkolů se provádí u:

- samostatná záchranná rota (SZR) Rakovník a Olomouc;
- 311. prapor radiační, chemické a biologické ochrany a 312. prapor radiační, chemické a biologické ochrany (311 prrchbo, 312. prrchbo);
- 44. Lehký motorizovaný prapor a 74. lehký motorizovaný prapor (44. Impor a 74. Impor).

Vyžadovat vyčleněné síly a prostředky k plnění úkolů pořádkové služby Policie České republiky mohou ředitelé příslušných Krajských ředitelství Policie České republiky Jihočeského kraje, kraje Vysočina a taktéž Jihomoravského kraje. Síly a prostředky vyžadují prostřednictvím integrovaného operačního střediska Policie. V případě nasazení vyčleněných sil a prostředků Univerzity obrany a Stálé pracovní skupiny, tak tyto se vyžadují přes příslušné integrované operační středisko Policie, prostřednictvím operačního dozorcího Velitelství společných sil, dozorcího Univerzity obrany nebo dozorcího posádky Brno.⁴⁵

5 Praktická část

5.1 Zapojení Armády České republiky do řešení krizových situací nevojenského charakteru v praxi

Armáda České republiky byla již v novodobé historii po roce 2000 k záchranným nebo likvidačním pracím, při vzniku mimořádné události, nasazena mnohokrát. Tato kapitola je věnována vybraným příkladům, kdy Armáda České republiky pomáhala s likvidačními pracemi po povodních, při požárech, nebo jako výpomoc Policie ČR při pandemií COVID 19, která proběhla v letech 2020 až 2022, střežením hranic při migračních vlnách nebo také při likvidačních pracích po tornádu na Moravě v roce 2021.

⁴⁵ Směrnice Náčelníka Generálního štábu AČR k nasazování sil a prostředků Armády České republiky v rámci integrovaného záchranného systému a k plnění úkolů Policie České republiky. Praha, 2011. [online]. Dostupné z: <https://www.jh.cz/filemanager/files/97825.pdf>

Povodně 2009

Povodně v roce 2009 započaly dne 23. června 2009, kdy v Jihočeském kraji byl v odpoledních hodinách vyhlášen 3. povodňový stupeň na pěti místech. Povodně 2009 byly v novodobé historii třetí nejhorší katastrofou, která se již stala. Povodně začali, jak jsem již uvedl, v Jihočeském kraji, kdy se později přesunuli na severní Moravu. Během povodní přišlo o život celkem 14 lidí. Bylo poničeno několik desítek domů a škody byly odhadované na téměř 6 miliard korun. Největší škody byly hlavně v jižních a východních Čechách.

Povodně ve stejné době taktéž způsobily a napáchaly škody v Polsku, Rakousku a Slovensku. I zde si povodně bohužel vyžádali několik obětí na životech.

Dne 25. června 2009 svolal předseda vlády mimořádné zasedání bezpečnostní rady státu, kdy vláda ihned rozhodla o uvolnění 54 milionů korun na pomoc postižených oblastí a také odsouhlasila o nasazení až 1000 vojáků. Armáda České republiky následující den okamžitě začala vypomáhat v postižených oblastech.

Dostupná fakta o pomoci Armády České republiky při likvidačních pracích následcích po povodních:

- *Počet nasazených osob:* 8 020
- *Počet odpracovaných hodin:* 80 200
- *Počet nasazených kusů techniky:* 2 047
- *Počet odpracovaných motohodin:* 12 416
- *Počet vystavěných provizorních mostů:* 12⁴⁶

Tyto počty jsou datována za období od 26. 06. 2009 do 29. 07. 2009. Vojáci mimo jiné v červenci a v srpnu vypomáhali s výstavbou provizorních mostů, kterých bylo celkem 14. Mosty se stavěli v Ústeckém, v Moravskoslezském a Olomouckém kraji.

⁴⁶ Nasazení armády v ČR. *Povodně 2009* [online] [cit. 2024-02-12]. Dostupné z: <https://acr.army.cz/scripts/detail.php?id=14443>.

Povodně 2013

Další nasazení Armády České republiky k likvidačním pracím po povodních došlo hned za čtyři roky, a to v roce 2013, které probíhali ve třech vlnách. První vlna, která byla nejsilnější, v období 29. května do 5. června 2013, druhá vlna, takzvané přívalové povodně, v období 8. června do 15. června 2013 a třetí nejslabší vlna v období 23. června do 26. června 2013. Při těchto povodních přišlo o život celkem 16 lidí. Bylo evakuováno bezmála 27 tisíc osob a podařilo se zachránit 618 osob. Došlo nejméně k 75 sesuvům půdy, kdy největší sesuv půdy byl nad obcí Litochovice nad Labem. Sesuv půdy, který byl o velikosti cca 10 ha, zde zničil železniční trať 097 a budované těleso dálnice D8.

Povodně zasáhly celkem 10 krajů a přibližně 970 obcí včetně i několika velkých měst jako třeba Praha, Děčín, Plzeň a České Budějovice. Nejvíce postiženými kraji byly Jihočeský, Plzeňský, Ústecký, Liberecký, Středočeský, Královohradecký a Hlavní město Praha.⁴⁷

Armáda České republiky byla nasazena dne 2. června na pokyn vlády, kdy se připojila k dalším složkám integrovaného záchranného systému. Nasadila celkově přes 10 000 vojáků, přes 2 000 kusů techniky a pomáhali v 71 obcích a byla v pohotovosti až do 15. 07. 2013.⁴⁸

Pandemie COVID 19

Pandemie COVID 19 je určitě bezesporu z jednou nejzávažnějších událostí, se kterou se naše země musela potýkat a vypořádat. Jednalo se o infekční onemocnění, které dostalo název COVID 19 a první výskyt u nás v České republice byl detekován 1. března 2020. Během této pandemie Vláda České republiky vyhlásila celkem dvakrát nouzový stav a to v období od 12. března 2020 do 17. května 2020 a poté v období od 5. října 2020 do 11. dubna 2021.

⁴⁷ Český hydrometeorologický ústav. *Povodně v České republice v roce 2013* [online]. Dostupné z: https://www.chmi.cz/files/portal/docs/reditel/SIS/publikace/Povodne_2013.pdf

⁴⁸ deník.cz. *Povodně 2013: s odstraňováním škod pomáhalo více než 10 000 vojáků* [online]. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/povodne-2013-s-odstranovanim-skod-pomahalo-vice-nez-10-000-vojaku-20130715.html

Armáda České republiky se zapojila okamžitě, kdy byla vládou pověřena během patnácti měsíců dvaceti čtyřmi různými operacemi. Vojíci pomáhali složkám integrovaného záchranného systému a Policii ČR ve všech krajích a to především v nemocnicích, v domovech se sociální službou, na hranicích, v okresech, v call centrech, v odběrových místech, testovacích nebo také očkovacích centrech. Během pandemie COVID 19 bylo nasazeno více než dvacet tisíc vojáků.

Armáda České republiky jako první takřka okamžitě po prvním potvrzeném onemocnění COVID 19 u nás v České republice přijala přísná protiepidemická opatření, kdy útvary omezily výcviky a běžné úkoly na možné minimum. Tyto protiepidemická opatření zavedli z důvodů, aby se omezil kontakt mezi různými kolektivy, ale hlavně kvůli novým úkolům, které byly potřeba vykonávat se složkami integrovaného záchranného systému. Cílem bylo taktéž samozřejmě zajistit chod všech jednotek a udržet počty nakažených vojáků a v karanténě na co možná nejmenším počtu, což se podařilo.

Výběr nejdůležitějších operací (úkolů) Armády České republiky:

- **Operace „hranice podpora IZS“** – kontrola bývalých hraničních přechodů České republiky společně s IZS;
- **Mobilní odběrové týmy** – zajištění hromadných odběrů vzorků k testování COVID 19;
- **Call centra** – podpora Krajské hygienické stanice k vytrasování možných nakažených;
- **Operace „volby“** – zajištění a zabezpečení voleb do zastupitelských krajů a Senátu;
- **Operace „lockdown“** – pomoc Policii ČR a posílení jejich hlídek při kontrolách dodržování omezení pohybů občanů ČR;
- **Operace „polní záložní zdravotnické zařízení“** – výstavba a provoz záložního zdravotnického zařízení (Praha – Letňany);
- **Operace „oko“** – ochrana hranic České republiky s okolními státy (společně s Policií ČR);

- **Operace „vakcinace“** – vybudování a zajištění chodu Národního očkovacího centra v O2 universum;
- **Operace „CLS“** – speciálně vycvičených 400 vojáků na pomocné práce ve zdravotnictví;
- **Operace „Litovel“** – v obci Litovel a Uničov nasazení vojenské lékařské ambulantní péče.⁴⁹

5.2 Vybraná případová studie Tornádo 2021

Cílem této případové studie je zkoumání (analyzování) mimořádné události Tornádo 2021, které se událo na jižní Moravě při záchranných a likvidačních pracích nasazených sil a prostředků Armády České republiky. Účel zkoumání (analyzování) obvykle zahrnuje shromáždění a vyhodnocení relevantních dat, identifikaci klíčových faktorů, zkoumání souvislostí a následně formulaci doporučení nebo řešení na základě získaných poznatků.

5.2.1 Prvotní informace

Dne 24. června 2021 na jižní Moravě, konkrétně na Břeclavsku a Hodonínsku, prošla extrémní bouře s krupobitím a tornádem. Toto tornádo nemá v České republice obdoby, jednalo se totiž o vůbec nejsilnější tornádo, které se v České republice vyskytlo. Tornádo bylo o síle F4 na Fujitově stupnici. Jedná se o druhou nejsilnější úroveň síly na Fujitově stupnici vůbec. Tornádo prošlo úsekem dlouhým 26 kilometrů a širokým asi půl kilometru. Největší škody vznikly v obcích, kterými se přímo tornádo prohnalo. Jedná se o obce Hodonín, Hrušky, Lužice, Mikulčice a Moravskou Novou Ves. Dalšími poškozenými obcemi byli Břeclav, Tvrdonice, Týnec a Valtice, kde extrémní bouře s krupobitím poškodilo mnoho střech, vozidel a obce přišly o dodávku elektřiny.

⁴⁹ A-Report: *Armáda vs Covid* [online]. Dostupné z: https://mocr.army.cz/assets/multimedia-a-knihovna/casopisy/a-report/ar_covid_special.pdf

Celkově bylo zasaženo a poškozeno 1200 až 1600 staveb včetně veřejných, zemědělských a průmyslových budov. Tato událost si vyžádala celkem 6 lidských životů a zraněno bylo 200 až 300 dalších osob.⁵⁰

Tornádo o síle F4 na Fujitově stupnici dosahuje rychlosti větru něco okolo 333 – 418 km/h. Obvyklé škody jsou, kdy železobetonové budovy utrpí značné škody, zděné (cihlové) a kamenné budovy jsou vážně poškozené, přičemž většinu z nich nelze opravit. Méně odolné budovy jsou zcela srovnány se zemí, a trosky těch nejchatrnějších jsou rozptýleny v dalekém okolí od svých původních základů. Auta jsou unášena vzduchem těsně nad zemí nebo jsou rolována na velké vzdálenosti. Dále vznikají velké a těžké „projektily“ z létajících trosek a pahýly stromů jsou zcela zbaveny kůry.⁵¹

5.2.2 Stručná charakteristika Jihomoravského kraje

Jihomoravský kraj se díky své strategické poloze na hranicích dvou zemí EU a spojení Středozeří se střední a severní Evropou může považovat za klíčový uzel Evropy. Na východě sousedí se Slovenskem a na jihu s Rakouskem, zatímco v rámci České republiky hraničí postupně s krajem Jihočeským, Vysočinou, Pardubickým, Olomouckým a Zlínským.

Jihomoravský kraj se skládá ze 7 okresů: Blansko, Brno-město, Brno-venkov, Břeclav, Hodonín, Vyškov a Znojmo. Celkově je 673 obcí rozděleno do 21 správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Územní struktura kraje byla upravena zákonem č. 387/2004 Sb., který od 1. 1. 2005 zařadil do Jihomoravského kraje 25 obcí z Vysočiny, všechny do okresu Brno-venkov.

K 1. 1. 2016 došlo ke změně rozlohy kraje v důsledku zákona č. 15/2015 Sb., kdy bylo 854 hektarů území vojenského újezdu Březina v okrese Vyškov převedeno do Olomouckého kraje. Tímto se snížila rozloha kraje, přestože v

⁵⁰ ČT24: *Tornádo zpusťošilo jih Moravy, zanechalo za sebou oběti a mnoho zraněných* [online]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/tornado-zpusťošilo-jih-moravy-zanechalo-za-sebou-obeti-a-mnoho-zranenych-32854>

⁵¹ tornáda.cz. *O tornádech* [online]. Dostupné z: <https://www.tornada.cz/o-tornadech/>

minulosti docházelo i k opačnému trendu nárůstu území v důsledku změn hranic VÚ Březina a přesunu obcí mezi okresy kraje.⁵²

5.2.3 Charakteristika integrovaného záchranného systému v Jihomoravském kraji

Základními složkami integrovaného záchranného systému v Jihomoravském kraji jsou Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje, Policie České republiky, Zdravotnická záchranná služba Jihomoravského kraje a jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany.

Ostatními složkami jsou například vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím, např. Asociace dobrovolných záchranářů ČR, havarijní, pohotovostní a jiné služby, Záchranný tým Českého červeného kříže, zařízení civilní ochrany, vodní záchranná služba, Czech SAR Team, a další.

Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje má 7 územních odborů a to územní odbor Blansko, Brno – město, Brno – venkov, Vyškov, Břeclav, Znojmo a Hodonín a 26 hasičských stanic a 606 jednotek požární ochrany.

Zdravotnická záchranná služba Jihomoravského kraje má 6 územních odborů Blansko, Břeclav, Brno, Hodonín, Vyškov, Znojmo, 23 výjezdových stanic a Leteckou záchrannou službu s 24hodinovým provozem. Rozdělení území je přizpůsobeno převážně okresním hranicím. Koordinaci jednotlivých výjezdových skupin zajišťuje Krajské zdravotnické operační středisko s centrem v sídle Zdravotnické záchranné služby Jihomoravského kraje v Brně-Bohunicích.

⁵² Český statistický úřad. *Charakteristika Jihomoravského kraje* [online]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xb/charakteristika_jihomoravskeho_kraje

Policie České republiky Jihomoravského kraje má 7 územních odborů ÚO Blansko, ÚO Brno – venkov, ÚO Břeclav, ÚO Hodonín, ÚO Znojmo, ÚO Vyškov a MŘ (Městské ředitelství) Brno. 36 obvodních oddělení a 7 dopravních inspektorátů.

5.2.4 Útvary a zařízení Armády České republiky působící v Jihomoravském kraji

Útvary a zařízení Armády České republiky jsou zastoupeny především v Brně, Vyškově a v Bučovicích. V Brně se nachází Univerzita obrany, Krajské vojenské velitelství a Vojenská nemocnice Brno. Ve Vyškově je to pak Velitelství výcviku – vojenská akademie a v Bučovicích 74. mechanizovaný prapor.

Univerzita obrany

Univerzita obrany je vojenská vysoká škola v České republice, a jak již bylo řečeno, se sídlem v Brně. Je jednou ze tří vojenských univerzit v zemi a poskytuje vzdělání a výcvik v oblasti obrany a bezpečnosti. Hlavním cílem Univerzity obrany je připravit studenty na plnění profesních a manažerských funkcí v ozbrojených silách, vojenském výzkumu, průmyslu a dalších oblastech spojených s obranou a bezpečností.

Univerzita obrany spolupracuje s vojenskými a civilními institucemi, včetně Národní akademie obrany, a aktivně se účastní výzkumu a vývoje v oblasti obrany a bezpečnosti. Její absolventi jsou připraveni na náročné úkoly v rámci národní i mezinárodní obrany a bezpečnosti a v případě mimořádné události může Ministerstvo obrany i tyto studenty povolát k likvidačním a záchranářským pracím.

Krajské vojenské velitelství

Krajské vojenské velitelství je správním orgánem vojenského charakteru, a v jeho obvodě vykonává činnosti spojené se státní správou a plní úkoly obrany státu. Ředitel Krajského vojenského velitelství je od roku 2021 plk. gšt. Ing. Alois

MATÝZKA, je členem bezpečnostní rady kraje a udržuje pravidelný kontakt s vedením složek Integrovaného záchranného systému, představiteli kraje a zástupci místních samospráv. Krajské vojenské velitelství aktivně spolupracuje na krizovém řízení v Jihomoravském kraji a spolupracuje při implementaci všech opatření vyplývajících z nařízení vlády či jednotlivých ministerstev. Pro představitele místních samospráv slouží Krajské vojenské velitelství Brno jako kontaktní bod pro resort obrany a armády v kraji a hraje významnou úlohu při zabezpečení mobilizačního rozvinutí Armády České republiky a při nasazení a využití jednotky aktivní zálohy. V tomto případě se jedná o jednotku Pěší rota Krajského vojenského velitelství Brno, která může být nasazena k plnění úkolů Policie České republiky nebo taktéž ve prospěch integrovaného záchranného systému.

Vojenská nemocnice Brno (VN Brno)

Zdravotnické zařízení patřící pod Ministerstvo obrany České republiky, které poskytuje nejen léčebnou péči pro členy armády, ale také poskytuje zdravotní péči pro širokou veřejnost v rámci určených dohod nebo v případě mimořádných událostí. Kromě poskytování zdravotní péče je Vojenská nemocnice Brno výukovou základnou Masarykovy univerzity v Brně, Univerzity obrany Brno a středních a vyššího škol studentů v oborech se zdravotnickým zaměřením, jako jsou všeobecná sestra, praktická sestra, nutriční asistent a zdravotní laborant.

Velitelství výcviku – vojenská akademie

Velitelství výcviku – vojenská akademie je hlavním vzdělávacím a výcvikovým zařízením Ministerstva obrany České republiky se sídlem ve Vyškově. Velitelem vojenské akademie ve Vyškově je brigádní generál Ing. Ladislav Rebilas a jeho zástupcem je plukovník gšt. Ing. Ondřej Havel, MSc..

Hlavním zaměřením činnosti je organizace a realizace základní, odborné a speciální přípravy, kariérního vojenského vzdělávání a výcviku vojenských profesionálů a příslušníků Aktivní zálohy Armády České republiky. Vedle toho má za úkol řídit a organizovat základní přípravu nových rekrutů a zajišťovat vojenskou přípravu studentů Univerzity obrany v rámci své působnosti.

Dále se stará o přípravu jednotek a útvarů Armády České republiky pro zahraniční mise, spravuje a rozvíjí výcviková zařízení umístěná ve vojenských výcvikových oblastech Armády České republiky a využívá simulačních a trenážerových technologií. Plánuje efektivní využití těchto zařízení a vytváří podmínky pro výcvik jednotek Armády České republiky a sil NATO.

74. Mechanizovaný prapor

74. mechanizovaný prapor, který byl zformován 1. ledna 2020 v rámci transformace původního 74. lehkého motorizovaného praporu. Tento prapor patří k pozemním silám Armády České republiky a je začleněn do organizační struktury 7. mechanizované brigády. Jeho úkolem je plnění taktických operací v rámci mechanizované brigády nebo nezávisle. 74. Mechanizovaný prapor může být využit při nevojenských ohroženích jako je posílení ochrany státních hranic nebo ke střežení strategicky důležitých objektů a v neposlední řadě taky při živelných pohromách, záchranných a humanitních operacích nebo jiných operacích mimo území České republiky.

Vyhodnocení

Tímto zjištěním se dá konstatovat, jako negativní prvek, že na území Jihomoravského kraje nejsou žádné útvary Armády České republiky specializované pro záchranné a vyprošťovací práce. Jediným záchranným útvarem byl 155. záchranný prapor v Bučovicích. Tento byl však v roce 2008 zrušen. Místo 155. záchranného praporu byl vybudován prapor, který je součástí 7. mechanizované brigády. Tento prapor není klasickým záchranným praporem, ale v případě potřeby můžou vyčlenit síly a prostředky pro Hasičský záchranný sbor k pomoci při záchranných a vyprošťovacích pracích. Vzhledem k tomu, že 7. mechanizovaná brigáda spadá pod pozemní síly Armády České republiky, tak toto vyčlenění je závislé na tom, zda neplní vojenskou operaci nebo neprovádí cvičení. Mohlo by se tedy stát, že žádné síly a prostředky nebudou schopni vyčlenit.

Naopak pozitivním prvek je, že Krajské vojenské velitelství je schopno povolát aktivní zálohy.

5.3 Záchranné a vyprošťovací práce případové studie

V této části případné studie jsem se snažil popsat zásah jednotlivých (Zdravotní záchranná služba, Hasičský záchranný sbor a Policie České republiky) základních složek při záchranných a vyprošťovacích pracích případové studie Tornádo 2021 na jižní Moravě a taktéž činnost Armády České republiky při součinnosti integrovaného záchranného systému a v poslední řadě činnost a postupy krizového štábu Jihomoravského kraje. Jednotlivé složky jsou rozděleny do kapitol.

5.3.1 Zásah základních složek na místě

Hasičský záchranný sbor

Dne 24. 06. 2021 přibližně v 19:31 vyjela první hasičská jednotka k první nahlášené události, kdy následně rapidně začal stoupat počet dalších oznámení. Hasičský záchranný sbor byl tedy první, který vůbec zasahoval při této mimořádné události. Ihned po prvotním příjezdu na místo se Hasičský záchranný sbor začal věnovat prohledávání sutin zničených a poničených domů, kdy poskytovali první pomoc zraněným a potřebným, začaly hasit požáry, vyprošťovali lidi a v neposlední řadě se věnovali odstraňováním popadaných a zlámaných stromů. Vzhledem k velkému počtu uvíznutých a zavalených lidí pod sutinami, okolo 20:00 hodiny, byly povolány USAR týmy z Prahy a z Ostravy. USAR tým je specializovaný tým pro vyhledávání lidí zavalených pod sutinami.

Další den ihned od brzkých hodin se na místo události začali sjíždět další útvary a jednotky Hasičského záchranného sboru. Kdy od tohoto dne se postupně záchranné a vyprošťovací práce stávali likvidačními pracemi jako například odstraňování poničených střech, odstraňování poničených a zničených vozidel nebo stabilizace budov a objektů a v neposlední řadě taktéž řízené demolice zničených budov.

Hasičský záchranný sbor se nevěnoval jen těmto činnostem, ale také jejich psychologové poskytovali posttraumatickou péči.

Hasičský záchranný sbor byl na jižní Moravě celkem 28 dní, kdy svoji činnost ukončili dne 22. 07. 2021 a svoji činnost na místě zásahu ukončil jako poslední. Celkový počet, který se vystřídal během 28 dnů, činní bezmála 2000 příslušníků Hasičského záchranného sboru, 600 kusů těžké techniky a přibližně 2 000 příslušníků sdružení dobrovolných hasičů.⁵³

Zdravotní záchranná služba

První oznámení na linku 155 přišla dne 24. 06. 2021 něco málo po 19 hodině a ihned po několika minutách bylo patrné a jasné, že tato událost bude obrovského rozsahu. Vzhledem k tomu, že byla vyhlášena mimořádná událost IV. stupně, tak byli povoláni i zdravotníci z osobního volna, aby se zapojilo co největší možné množství lidí k posílení zasahujících záchranářů a taktéž dispečink linky 155, na které chodilo velké množství oznámení během několika minut. Některé jednotky, které vyjížděli do jedné z nejvíce poškozených vesnic Mikulčice, se nějakou dobu vůbec nemohli dostat do této vesnice kvůli popadaným stromům, které blokovali pozemní komunikace.

Zdravotníci přímo na místě ošetřili 18 těžce zraněných a 65 osob, kteří měli středně těžké nebo lehčí poranění. Záchranářům se bohužel 3 osobám nepodařilo zachránit život, vzhledem k jejich mnohočetným vážným poraněním. Celkové počty ošetřených jsou výrazně vyšší, ale spousty poraněných osob vyhledali sami odbornou lékařskou pomoc v nemocnicích a v dalších zařízeních.

Zdravotní záchranná služba vyslala celkem 43 svých jednotek, kdy v některých vozech bylo až 5 zdravotníků. Celkový počet zdravotníků byl 56. Bylo taktéž vysláno velkokapacitní vozidlo Artego, které je vybaveno pro řešení mimořádných událostí. Zásah byl ukončen následující den 25. 06. 2021 v ranních hodinách.⁵⁴

⁵³ PLK. MGR. KRAMÁŘ, Rudolf. Hasičské jednotky ukončily odstraňování následků tornáda na Jižní Moravě. *Hasičský záchranný sbor ČR* [online]. 22. 7. 2021 Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/hasicskejednotky-ukoncily-odstranovani-nasledku-tornada-na-jizni-morave.aspx>

⁵⁴ Tornádo zasáhlo jih Moravy, ničilo lidské životy i majetek. *Zdravotnická záchranná služba Jihomoravského kraje* [online]. 25. 6. 2021. Dostupné z: <https://www.zzsrmk.cz/aktuality/tornado-zasahlo-jih-moravynicilo-lidske-zivoty-i-majetek>

Policie České republiky

Policie České republiky byla na místě mimořádné události povolána primárně k řízení a usměrňování provozu a řízení vjezdu a výjezdu do poškozených oblastí, aby nedocházelo ke komplikacím s vyvážením a navážením materiálu od Hasičského záchranného sboru. V nočních hodinách jednotlivé jednotky Policie ČR střežili poškozené lokality, aby nedocházelo k protiprávnímu jednání jako třeba k rabování opuštěných domů nebo objektů.

V dalších dnech policisté taktéž kontrolovali veškerá vozidla, která z postižených a zasažených lokalit odjížděla. Toto kontrolování vozidel bylo v rámci preventivního opatření. Policisté taktéž na vytyčených stanovištích vydávali majitelům zničených vozidel potvrzení potřebné k úřednímu vyřazení zničených vozidel. A v neposlední řadě policejní psychologové a interventi poskytovali posttraumatickou pomoc lidem.

Každý den na místě zasahovalo přibližně celkem 500 policistů, kdy přibližně 300 jich sloužilo přes den a 200 policistů sloužilo přes noc.⁵⁵

5.3.2 Činnost Armády České republiky

Na základě vznešené žádosti ze dne 24. 06. 2021 Operačního a informačního střediska Hasičského záchranného sboru nasadila Armáda České republiky do postižených oblastí těžkou ženijní techniku a přes 150 vojáků k záchranným a likvidačním pracím. Armáda České republiky druhý den ráno okamžitě vyslala ženijní odřad ze 153. ženijního praporu Olomouc a chvíli po poledni vyslala vojáky ze 74. mechanizovaného praporu Bučovice. Dále pak armáda aktivovala další vojáky a ženijní techniku, které by vyslala dle potřeby. Aby se zkrátila reakční doba, přesunula armáda část ženijní techniky z 15. ženijního pluku Bechyně do Olomouce.

⁵⁵ Nasazení na jižní Moravě. *Policie ČR* [online]. 2. 7. 2021. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/nasazeni-na-jizni-morave.aspx>

Časový sled události ze dne 24. 06. 2021:

- v čase 20:54 – dány prvotní informace o události;
- 20:55 - ověření události u Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru a vznesení dotazu na vyslání sil a prostředků armády;
- 21:25 – aktivace skupiny velení a řízení Velitelství pro operace Armády České republiky;
- 22:38 – vynesena oficiální požadavek generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru na vyslání sil a prostředků armády.

Časový sled události ze dne 25. 06. 2021:

- V čase 03:40 – vzhledem nebezpečí z prodlení velitel zásahu na místě události požádal o vyslání I. odřadu k provádění zemních prací;
- 05:30 – přesun I. odřadu do místa události;
- 07:00 - první část II. odřadu se začala přesouvat z Bechyně do Olomouce;
- 08:20 – do Podivína dorazil I. Odřad;
- 08:50 – žádost od hasičů k vyslání 150 vojáků k likvidačním pracím;
- 09:00 - druhá část II. odřadu se začala přesouvat z Bechyně do Olomouce;
- 09:30 – další požadavek na vyslání dalších 500 vojáků s výjezdem do 120 minut;
- 14:30 – požadovaných 150 vojáků vyrazilo na místo události;
- 16:30 – 150 vojáků dorazilo do obce Hrušky a zahájili činnost;
- 18:00 – Hradní stráž vyslalo 11 vojáků do Brna;
- 21:01 – I. odřad a vojáci ukončili činnost a přesunuli se zpět na základny.

56

Dne 01. 07. 2021 na mimořádném zasedání schválila vláda nařízení, že v případě potřeby je možnost nasadit až 1000 vojáků s potřebnou technikou. Toto nařízení předložil ministr obrany Lubomír Metnar v souladu s § 14 odst. 1 písm. c) zákona číslo 219/1999 Sb., o ozbrojených silách Armády České

⁵⁶ SITBRIEF pro NGŠ AČR k nasazení SaP AČR k likvidaci následků živelní pohromy v Jihomoravském kraji, interní dokument GŠ.

republiky. Pracovní režim armády byl nepřetržitý, kdy byly rozděleny na denní a noční směnu. Rotace vojáku v místě události probíhala v týdenních cyklech.

Vojáci z povolání se nejdříve podíleli na likvidačních a záchranářských pracích a to pod velením velitele zásahu Hasičského záchranného sboru Jihomoravského kraje. Dalšími úkoly armády bylo pomáhat s odvozem odpadu na skládky po likvidačních pracích. Pracovní režim armády byl nepřetržitý, kdy byly rozděleny na denní a noční směnu. Střídání vojáků v místě události probíhala v týdenních cyklech. Ze strany armády byly taktéž vyslány příslušníci Psychologické služby a lékařský tým. Armáda byla v poškozených oblastech nasazena od 24. června 2021 do 23. srpna 2021, kdy bylo odvoláno posledních dvanáct vojáků, kteří pracovali ve skladech s výdejem humanitární pomoci.

5.3.3 Činnost krizového štábu

Hejtman Jihomoravského kraje Mgr. Jan Grolich v podstatě po několika málo desítkách minut od nahlášení mimořádné události dne 24. 06. 2021 ve večerních hodinách, že se jižní Moravou prohnalo Tornádo, aktivoval krizový štáb Jihomoravského kraje, který se postupně začal shromažďovat. Zasedání krizového štábu se zúčastnil ministr vnitra Jan Hamáček, náměstek ministra vnitra Michal Hašek, dále pak generální ředitel Hasičského záchranného sboru Drahošlav Ryba a ministryně financí Alena Schillerová.

Po zasedání krizového štábu hejtman Mgr. Jan Grolich vyhlásil stav nebezpečí pro obce s rozšířenou působností Břeclav a Hodonín. Stav nebezpečí byl vyhlášen dle § 3 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, dále pak byla zřízena informační krizová linka, která sloužila jako pomoc postiženým lidem a obcím. Stav nebezpečí pro obce Břeclav a Hodonín byl vyhlášen na dobu třiceti dnů. Krizový štáb Jihomoravského kraje zasedal i v několika dalších dnech, kdy pokračoval ve vyhodnocování získaných

informací a dále stanovoval další potřebná opatření.⁵⁷

5.4 Analýza

K provedení analýzy byla vybrána analýza „SWOT“. Zkratka „SWOT“ se skládá s písmene „S“, které znamená strengths a má zohledňovat silné stránky organizace (pozitivní vliv), s písmene „W“, které znamená weaknesses a zohledňuje slabé stránky organizace (negativní vliv), s písmene „O“, které znamená opportunities, což znamená příležitosti a písmene „T“, což znamená Threats, což jsou hrozby.

SWOT analýza *„je univerzální analytická technika používaná pro zhodnocení vnitřních a vnějších faktorů ovlivňujících úspěšnost organizace nebo nějakého konkrétního záměru“*⁵⁸ v tomto případě Armády České republiky.

Tato analýza by měla zhodnotit silné a slabé stránky nasazení sil a prostředků Armády České republiky při mimořádné události Tornáda 2021 na jižní Moravě. A také zde budou zohledněny příležitosti a hrozby, které hrozí v případě dalších obdobných mimořádných událostí.

5.4.1 Silné stránky

Reakční doba nasazení sil a prostředků

Dle směrnice náčelníka Generálního štábu Armády České republiky k nasazování sil a prostředků v rámci integrovaného záchranného systému je aktivace odřadů určených k záchranným a likvidačním pracím až 72 hodin, a to od podání oficiální žádosti.

⁵⁷ Jihomoravský kraj. *Hejtman pro ORP Břeclav a Hodonín vyhlásil stav nebezpečí* [online]. Dostupné z: <https://www.jmk.cz/content/20318>

⁵⁸ SWOT analýza [online] [cit. 2024-02-20]. Dostupné z: https://managementmania.com/cs/swot-analyza#google_vignette

Dne 24. 06. 2021 v čase 22:38 hodin byl vynesena oficiální požadavek generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru na vyslání sil a prostředků Armády České republiky.

Dne 25. 06. 2021 v čase 05:30 hodin se I. odřad začal přesouvat do místa události. To znamená, že reakční doba byla necelých 7 hodin od podání požadavku a v čase 7:00 hodin zahájila první část II. odřadu přesun z Bechyně do Olomouce, aby v případě dalších sil a prostředků byl tento odřad blíže místa události. To znamená, že aktivace druhého odřadu neboli reakční doba byla něco málo přes 8 hodin. Další síly a prostředky následovali postupně v dalších několika málo hodinách.

Dá se tedy říci, že reakční doba aktivace sil a prostředků Armády České republiky byla v tomto případě stažena na minimum a jedná se o jednu z nejsilnějších silných stránek této události.

Použití těžké a lehké techniky

Armáda České republiky do místa události vyslala jak těžkou, tak i lehkou techniku, kterou disponuje. Těžká technika, která byla vyslána, byla k dispozici k hromadné přepravě vojáků, k odvozu sutin na skládky, k zpřístupnění a obnově pozemních komunikací a taktéž k dovozu a převozu humanitární pomoci. Lehká technika sloužila hlavně k přepravě vojáků mezi postiženými vesnicemi anebo také na nočních směnách při provádění kontrol.

Armáda taktéž vyslala svoji mobilní opravářskou dílnu, díky které byla armáda schopná přímo na místě lehce poškozenou techniku opravit.

Tímto se dá říci, že armáda se snažila využít maximální všechny možné dostupné technické prostředky, kterými disponuje.

Zdravotnické zabezpečení

Vzhledem k tomu, kdy tornádo v Moravské Nové Vsi poničilo nemocnici, tak požádala jihomoravská záchranná služba Armádu České republiky o zřízení polní ošetrovny, ve které sloužili jak vojáci, tak i civilní lékaři, kteří zde ošetřovali ve většině případů drobné poranění. Armáda taktéž poskytla dva kontejnery, které posloužili místnímu praktickému lékaři a pediatrovi, kteří vlivem tornáda přišli o své ordinace. Zdravotnický materiál, který byl potřebný, byl velice pravidelně doplňován a dovážen z vojenských nemocnic.⁵⁹

Velmi kladně bylo taktéž hodnoceno poskytování první pomoci, kterou prováděli vojáci. Vojáci totiž pravidelně procházejí zdravotními kurzy, jako jsou například první pomoc nebo Combat Live Saver. Combat Live Saver je zdravotnický kurz, který je specializován právě na neodkladnou první pomoc v bojových podmínkách.

Pravidelná obměna jednotek

Další silnou stránkou je pravidelná rotace vyslaných vojáků v místě události, kdy jednotky armády byly vždy nasazené v týdenních intervalech, a díky této pravidelné rotaci vyslaných vojáků nedocházelo k extrémní vyčerpanosti zasahujících vojáků. Během likvidačních a záchrannářských prací se vystřídalo téměř tisíc vojáků a nasazeno bylo něco málo přes sto kusů techniky. I díky tomuto byla Armáda České republiky v místě události nejdelší dobu a to v období od 25. 06. 2021 do 23. 08. 2021.

⁵⁹ Seznam Zprávy. *Armáda poslala na pomoc jižní Moravě zdravotníky*. [online]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/armada-poslala-na-pomoc-jizni-morave-zdravotniky-169358>

5.4.2 Slabé stránky

Chybějící vojenské útvary a zařízení

Jak již bylo uvedeno výše v kapitole „5.2.4 Útvary a zařízení Armády České republiky působící v Jihomoravském kraji“, v Jihomoravském kraji chybí útvar a zařízení, které by bylo určeno k záchranným a likvidačním pracím.

V Jihomoravském kraji jsou pouze tyto útvary a zařízení:

- Univerzita obrany;
- Krajské vojenské velitelství;
- Vojenská nemocnice Brno;
- Velitelství výcviku – vojenská akademie;
- 74. mechanizovaný prapor Bučovice.

Žádný z výše uvedených útvarů a zařízení není konkrétně určen k záchranným a likvidačním pracím, kdy tyto jsou důležité ke zvládnutí mimořádné události, kromě Vojenské nemocnice Brno.

Nepovolání jednotek v aktivních zálohách

Ani přesto, že Armáda České republiky v místě události působila v době od 25. 06. 2021 do 23. 08. 2021, což jsou bez dvou dní necelé dva měsíce, tak nebyly povolány jednotky Aktivních záloh. Z jedné překážek, kdy nedošlo k povolání, může být to, že Aktivní zálohy, nemají žádnou vlastní techniku k likvidaci mimořádné události a druhá překážka, která byla pravděpodobně rozhodující, že vyzarování vojáků v aktivních zálohách probíhá pomocí zasláných doporučených dopisů.

Velká vzdálenost vyslaných jednotek

Jako další slabou, a tedy negativní stránku jsem vybral velkou vzdálenost vyslaných jednotek do místa události. Vzhledem k velkému vytížení dálnic a silnic prvních tříd, nelze vždy předpokládat, že cesta bude bezproblémová jako v tomto případě, i přes to, že kolony vojenských jednotek vždy doprovází Vojenská policie, která tyto kolony doprovází, aby se předešlo po cestě případným

komplikacím související s dopravou.

Jen pro příklad uvádím, jakou vzdálenost musel překonat I. odřad z Olomouce do místa události a taktéž jakou vzdálenost musel překonat II. odřad, který se přesouval z Bechyně do Olomouce a poté do místa události. Podle aplikace Google Maps musel I. odřad překonat vzdálenost čítající přibližně 120 km a II. odřad nejprve vzdálenost přibližně 280 km a poté do místa události dalších přibližně 120 km.

Jak již bylo uvedeno v kapitole „*Reakční doba*“ doba trvání, než dorazil do místa události I. odřad a II. odřad bylo necelých 7 hodin respektive něco málo přes 8 hodin. Avšak ne vždy lze počítat, že v budoucnu v obdobné situaci by vzhledem k velké vzdálenosti vyslaných odřadů, byl dojezdový čas stejný.

Plnění hlavních úkolů Armády České republiky

Mezi hlavní úkoly Armády České republiky je obrana státu, zajištění bezpečnosti vnitřního prostředí, účast na mezinárodních misích a operacích v rámci spojeneckých a mírových sil a v neposlední řadě taktéž jejich výcvik a příprava. Vzhledem k tomuto může nastat situace, kdy nebude možné vyslat síly a prostředky Armády České republiky k záchranným a likvidačním pracím, kdy toto je možné v případě, kdy armáda neplní jejich hlavní úkoly.

Dále pak není možné vyslat vojáky, kteří se připravují do misí nebo jednotky, které jsou zařazené do hotovostních sil NATO.

Použití více stejných jednotek u jedné mimořádné události

Použití více stejných jednotek neboli odřadů Armády České republiky u jedné mimořádné události, které jsou specializovány na záchranné, a likvidační práce by mohlo představovat problém.

Jak jsem již uvedl, v případové studii Tornádo 2021, byly vyslány dva odřady k záchranným a likvidačním pracím a pokud by nastala situace, kdy by tyto odřady byly potřeba ve stejnou dobu na další obdobné nebo podobné

mimořádné situaci, musel by buď jeden odřad opustit prvotní mimořádnou událost a přesunout se ke druhé mimořádné události a tím by pak oslabil tak záchranné a likvidační práce první mimořádné události.

Armáda České republiky by mohla i vyslat jiný odřad, který není specializovaný na záchranné a likvidační práce, ale tím by mohlo dojít, že činnost a zásah na mimořádné události tohoto odřadu nebude kvalitní a efektivní vzhledem k tomu, že nedisponují technikou k záchranným a likvidačním pracím.

5.4.3 Příležitosti

Pohled veřejnosti na Armádu České republiky

V současné době je Armáda České republiky vnímána veřejností spíše pozitivně. To může být způsobeno několika faktory. Jedním z nich může být účast armády v mezinárodních misích a poskytování pomoci v rámci spojeneckých vztahů. Taktéž se zvyšuje podpora v důsledku účasti na ochraně hranic a při poskytování pomoci v případě přírodních katastrof či pandemií. Navíc, armáda se snaží zlepšit svou transparentnost a zapojení do veřejného života, což může také přispět k pozitivnímu vnímání. Avšak toto pozitivní vnímání veřejnosti se může velice rychle změnit a proto by si Armáda České republiky měla dát pozor a v budoucno stála pracovat na tom, aby se její pozitivní vnímání buďto udrželo na této úrovni nebo ještě více stoupalo.

Armáda České republiky však toto prozatím nebere na lehkou váhu, a jak jsem psal výše, se armáda zapojuje v humanitárních misích, poskytování pomoci při přírodních katastrofách, zapojuje se do veřejných akcí, jako jsou dny otevřených dveří, prezentace v médiích a zapojení do vzdělávacích programů. Také se snaží zvyšovat transparentnost a komunikovat s veřejností, kdy vysvětluje své vysoké náklady. Tyto kroky mají za cíl zlepšit povědomí veřejnosti o práci armády a získat tak podporu a porozumění pro svou činnost. Velmi důležité je taktéž, že armáda je velice aktivní na sociálních sítích, kdy tímto krokem určitě jejich popularita u veřejnosti bude v budoucnu jen stoupat.

Získání zkušeností pro velitele jednotek

V nasazování Armády České republiky v mimořádných událostech má pro velitele několik praktických významů. Prvním z nich je schopnost koordinovat a řídit různorodé vojenské jednotky a zdroje tak, aby účinně reagovaly na danou krizovou situaci. Velitel má za úkol zajistit efektivní využití dostupných prostředků a personálu pro záchranu a ochranu životů a majetku. Dále, velitel je zodpovědný za udržování komunikace a koordinace s civilními orgány, což zahrnuje spolupráci s místními úřady, hasiči, policií a dalšími složkami, aby byla zajištěna celková bezpečnost a pomoc obyvatelstvu. V neposlední řadě, pro velitele je důležité zajistit morální podporu a vedení svého personálu, aby byli schopni zvládnout náročné podmínky a stresové situace, které mohou nastat při mimořádných událostech.

Celkově lze tedy říci, že pro velitele má nasazování Armády České republiky v mimořádných událostech zásadní význam pro získání cenných zkušeností, které poté může využít při dalších obdobných nebo jiných mimořádných událostí. Další zkušenost, kterou velitel určitě získá je zlepšení jeho psychické odolnosti a ovládnání jeho emocí při práci pod velkým tlakem.

Spolupráce s integrovaným záchranným systémem

Spolupráce armády s integrovaným záchranným systémem má významný vliv z několika důvodů. Zapojení armády do integrovaného záchranného systému přináší rozsáhlé zkušenosti a specializované dovednosti, které mohou být klíčové pro úspěšnou reakci na různé mimořádné události a krizové situace.

Armáda přináší do systému široké spektrum zdrojů, včetně vybavení, logistiky a vyškoleného personálu, což může výrazně posílit schopnost systému rychle a účinně reagovat na různé typy pohrom a krizí.

Dále, spolupráce s armádou umožňuje integrovanému záchrannému systému využívat vojenské technologie, letadla, a další speciální zdroje, které jsou nezbytné pro rozsáhlé a komplexní záchranné operace. Tato spolupráce také posiluje vzájemnou koordinaci a komunikaci mezi armádou a civilními složkami,

což je klíčové pro efektivní a harmonizovanou reakci na krizové situace.

Celkově tedy lze říci, že spolupráce armády s integrovaným záchranným systémem přináší značné přínosy v podobě rozšíření zdrojů, využití specializovaných dovedností a technologií, a posílení celkové reakční schopnosti při pohromách a krizových situacích na obou stranách a tím pádem v budoucnu předejít problémům v dalších situacích a jejich spolupráci.

5.5 Výsledky analýzy

Silné stránky:

- **reakční doba nasazení sil a prostředků;**
- **použití těžké a lehké techniky;**
- **zdravotnické zabezpečení;**
- **pravidelná obměna jednotek.**

Slabé stránky:

- **chybějící vojenské útvary a zařízení;**
- **nepovolání jednotek v aktivních zálohách;**
- **velká vzdálenost vyslaných jednotek;**
- **plnění hlavních úkolů Armády České republiky;**
- **použití více stejných jednotek u jedné mimořádné události.**

Příležitosti:

- **pohled veřejnosti na Armádu České republiky;**
- **získání zkušeností pro velitele jednotek;**
- **spolupráce s integrovaným záchranným systémem.**

Z výsledků analýzy SWOT je patrné že silné stránky a příležitosti převládají nad slabými stránkami to v uvedeném případě při záchranných a likvidačních pracích nasazených sil a prostředků Armády České republiky.

5.6 Návrhy případných změn:

1. Vytvoření ženijního - záchranného praporu;
2. Úprava vyžadování vojáků v aktivních zálohách;
3. Úprava přesunu vojenských kolon;
4. Vylepšení technologického zabezpečení.

5.6.1 Vytvoření ženijního - záchranného praporu

Jak již bylo zmíněno Armáda České republiky má pouze dva ženijní prapory, které jsou využívány k záchranným a likvidačním pracím a to v Bechyni a Olomouci. Tímto je Česká republika nerovnoměrně rozdělena mezi tyto dva útvary a navrhovaným řešením je vytvoření dalšího ženijního – záchranného praporu někde mezi těmito útvary, čímž bychom dosáhli rovnoměrnějšího rozložení těchto útvarů v České republice, kdy při případné nějaké mimořádné události by se zkrátila doba dojezdu k záchranným a likvidačním pracím. Dalším plusem by určitě bylo při vytvoření dalšího takového útvaru, že by tento útvar disponoval novějším a modernějším vybavením než mají existující dva útvary doposud. Ve většině případů disponují zastaralou technikou.

Otázkou je, zdali by Armáda České republiky byla ochotna a měla finanční prostředky k vytvoření nového útvaru, ale určitě to není nereálné a celkově by Armáda České republiky byla efektivnější při zásahu u mimořádných událostí, které v budoucnu nastanou.

5.6.2 Úprava vyžadování vojáků v aktivních zálohách

Vzhledem k tomu, že je zákonem dána doba pro svolávání jednotek v aktivních zálohách na 30 dní, tak je ve většině případů nepředstavitelné jejich povolávání k mimořádné události k provádění záchranných a likvidačních prací.

Návrhem je tedy zkrácení této doby svolávání alespoň na poloviční dobu, tedy na 14 dní. Další viditelnou překážkou je, že vyzoomění lidí v aktivních zálohách se

provádí doporučeným dopisem. I toto by se dalo v celku nenáročně vyřešit i vzhledem k tomu, že v dnešní době je čím dál větší snaha o digitalizaci, proto navrhuji, aby lidé, kteří jsou v aktivních zálohách, si zařídili datovou schránku a vyrozumívání o svolávání by bylo prováděno právě prostřednictvím těchto datových schránek, což by výrazně zkrátilo dobu svolávání a tím pádem i častější zapojení Aktivních záloh na mimořádných událostech.

Tyto dvě navrhované změny jsou takřka finančně nenáročné a určitě by stálo za to se nad tímto zamyslet.

5.6.3 Úprava přesunu vojenských kolon

Ke zkrácení doby příjezdů vojenských jednotek na místo události by určitě přispělo, aby kolony vojenských jednotek měli „absolutní přednost“ při přesouvání. Tato absolutní přednost by spočívala v tom, že by se na krátkou dobu uzavřela komunikace ve směru přesunu vojenských kolon. Bylo by zapotřebí, aby vojenskou kolonu nedoprovázela pouze jen Vojenská policie ale i Policie České republiky, kdy právě Policie České republiky by zodpovídala za dočasné a krátké uzavření komunikace a za bezpečnost kolony. Tímto dalším finančně ne úplně náročným řešením by se taktéž zkrátila doba příjezdu a doba přesunu k místu události.

5.6.4 Vylepšení technologického zabezpečení

Tato navrhovaná varianta je ze všech finančně nejnáročnějších. Vylepšení technologického vybavení by mohlo výrazně pomoci Armádě České republiky při řešení krizových situací z několika důvodů:

Rychlejší a efektivnější reakce: Moderní technologie, jako jsou drony, senzory a geografické informační systémy, by umožnily armádě rychlejší a efektivnější monitorování situace a plánování operací v reálném čase.

Zlepšení komunikace: Moderní komunikační technologie by zlepšily propojení mezi jednotlivými složkami armády a také s civilními záchrannými a bezpečnostními orgány, což by zvýšilo koordinaci a efektivitu reakce.

Větší bezpečnost: Technologické inovace by mohly poskytnout armádě lepší prostředky pro detekci a identifikaci hrozeb, což by mohlo zvýšit bezpečnost při zásazích v krizových situacích.

Lepší logistika: Moderní technologie by zlepšily logistické procesy armády, což by vedlo k rychlejšímu a efektivnějšímu zásobování a distribuci potřebného materiálu a vybavení při zásazích.

Specializované vybavení: Specifické technologické vybavení pro záchranné a likvidační práce by mohlo zvýšit schopnosti armády při poskytování pomoci v rámci krizových situací a při ochraně obyvatelstva.

Celkově by vylepšení technologického vybavení pomohlo Armádě České republiky lépe a efektivněji řešit krizové situace, zvyšovat bezpečnost a ochranu občanů a posilovat schopnosti armády reagovat na různé druhy mimořádných událostí.

6 Závěr

V rámci této bakalářské práce bylo provedeno zkoumání zapojení Armády České republiky do řešení krizových situací nevojenského charakteru. Byl detailně prozkoumán význam armády jako jedné ze složek integrovaného záchranného systému a její role při zvládnutí různých krizových situací, včetně přírodních katastrof a mimořádných událostí. Závěrem této práce byla provedena analýza „SWOT“ a tato potvrdila, že zapojení Armády České republiky je klíčové pro efektivní a rychlou reakci v případě krizových situací, přičemž disponuje potřebnými zdroji, technologiemi a školeným personálem pro úspěšné zvládnutí

těchto událostí. Práce rovněž navrhla možné změny a inovace, které by mohly posílit schopnosti armády v oblasti záchranných a likvidačních prací. Tyto návrhy se zaměřují na vytvoření nového ženíjního – záchranného praporu, úpravy v zákoně o povolávání vojáků v aktivních zálohách, o další úpravě v zákoně při přesunu vojenských kolon a v poslední řadě o modernizaci technologického vybavení pro efektivnější reakci a ochranu občanů.

Díky důkladné analýze a navrhovaným opatřením může armáda posílit své schopnosti a efektivněji reagovat na mimořádné události, což přispěje k celkové ochraně a bezpečnosti společnosti.

7 Seznam použité literatury

Monografie:

ROUŠAR, Jaroslav. Česká republika a její profesionální armáda. Praha: Agentura vojenských informací a služeb, 2006. 159 s. Dostupné online. ISBN 80-7278-312-2.

Koncepce výstavby Armády České republiky 2025. [s.l.]: Armáda České republiky, Ministerstvo obrany ČR, 2015. Kapitola 3.2.2. Vzdušné síly, s. 14. Archivováno 1. 1. 2019 na Wayback Machine.

Zákonné právní předpisy v platném znění:

Zákon č. 239/2000 Sb., Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.

Zákon č. 240/2000 Sb., Zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky.

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

Zákon č. 219/1999 Sb., Zákon o ozbrojených silách České republiky.

Zákon č. 374/2011 Sb., Zákon o zdravotnické záchranné službě.

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

Nařízení vlády č. 465/2008 Sb. Nařízení vlády o povolání vojáků Armády České republiky k plnění úkolů Policie České republiky při radiálních haváriích na jaderných elektrárnách.

Interní normativní instrukce v platném znění:

Směrnice pro využití vrtulníku AČR v rámci IZS [online]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/smernice-smernice-vrtulniky-acr-2009-pdf.aspx>.

Směrnice Náčelníka Generálního štábu AČR k nasazování sil a prostředků Armády České republiky v rámci integrovaného záchranného systému a k plnění úkolů Policie České republiky. Praha, 2011. [online]. Dostupné z: <https://www.jh.cz/filemanager/files/97825.pdf>.

Dokumenty dostupné online a webové stránky:

Vaše cesta do armády. *Historie Armády České republiky* [online]. Dostupné z: <https://www.doarmady.cz/o-armade/poznejte-armadu/historie-armady-cr>.

Armáda České republiky. *Struktura* [online]. Dostupné z: https://acr.army.cz/_struktura/default.htm.

Armáda České republiky. *Velitelství pozemních sil AČR* [online]. Dostupné z: <https://acr.army.cz/struktura/generalni/poz/velitelstvi-pozemnich-sil-acr-221600/>.

Speciální síly AČR. *Ředitelství speciálních sil* [online] [cit. 2024-02-08]. Dostupné z: <https://acr.army.cz/struktura/generalni/specialni-sily/reditelstvi-specialnich-sil-104392/>.

Armáda České republiky. *Ředitelství speciálních sil AČR* [online]. Dostupné z: <https://acr.army.cz/struktura/generalni/specialni-sily/reditelstvi-specialnich-sil-104392/>.

Armáda České republiky. *Velitelství informačních a kybernetických sil* [online]. Dostupné z: <https://acr.army.cz/struktura/generalni/kyb/velitelstvi-kybernetickych-sil-a-informacnich-operaci-214169/>.

Armáda České republiky. *Velitelství výcviku – vojenská akademie* [online]. Dostupné z: <https://acr.army.cz/struktura/generalni/va/velitelstvi-vycviku--vojenska-akademie--87035/>.

Vojenská akademie Vyškov. *Velitelství výcviku – Vojenská akademie* [online]. Dostupné z: <https://www.vavyskov.cz/content/o-nas>.

Dokumentace IZS. *Ústřední poplachový plán IZS* [online]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/2022-12-19-aktualizace-upp-k-1-lednu-2023-ver-3-001-pdf.aspx>.

Nasazení armády v ČR. *Povodně 2009* [online] [cit. 2024-02-12]. Dostupné z: <https://acr.army.cz/scripts/detail.php?id=14443>.

Český hydrometeorologický ústav. *Povodně v České republice v roce 2013* [online]. Dostupné z: https://www.chmi.cz/files/portal/docs/reditel/SIS/publikace/Povodne_2013.pdf.

deník.cz. *Povodně 2013: s odstraňováním škod pomáhalo více než 10 000 vojáků* [online]. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/povodne-2013-s-odstranovanim-skod-pomahalo-vice-nez-10-000-vojaku-20130715.html.

A-Report: *Armáda vs Covid* [online]. Dostupné z: https://mocr.army.cz/assets/multimedia-a-knihovna/casopisy/a-report/ar_covid_special.pdf.

ČT24: *Tornádo zpustošilo jih Moravy, zanechalo za sebou oběti a mnoho zraněných*

[online]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/tornado-zpustosilo-jih-moravy-zanechalo-za-sebou-obeti-a-mnoho-zranenych-32854>.

tornada.cz. *O tornádech* [online]. Dostupné z: <https://www.tornada.cz/o-tornadech/>.

Český statistický úřad. *Charakteristika Jihomoravského kraje* [online]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xb/charakteristika_jihomoravskeho_kraje.

PLK. MGR. KRAMÁŘ, Rudolf. *Hasičské jednotky ukončily odstraňování následků tornáda na Jižní Moravě. Hasičský záchranný sbor ČR* [online]. 22. 7. 2021 Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/hasicskejednotky-ukoncily-odstranovani-nasledku-tornada-na-jizni-morave.aspx>.

Tornádo zasáhlo jih Moravy, ničilo lidské životy i majetek. *Zdravotnická záchranná služba Jihomoravského kraje* [online]. 25. 6. 2021. Dostupné z: <https://www.zzsrmk.cz/aktuality/tornado-zasahlo-jih-moravynicilo-lidske-zivoty-i-majetek>.

Nasazení na jižní Moravě. *Policie ČR* [online]. 2. 7. 2021. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/nasazeni-na-jizni-morave.aspx>.

Jihomoravský kraj. *Hejtman pro ORP Břeclav a Hodonín vyhlásil stav nebezpečí* [online]. Dostupné z: <https://www.jmk.cz/content/20318>.

SWOT analýza [online]. Dostupné z: https://managementmania.com/cs/swot-analyza#google_vignette.

Seznam Zprávy. *Armáda poslala na pomoc jižní Moravě zdravotníky* [online]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/armada-poslala-na-pomoc-jizni-morave-zdravotniky-169358>.